

Sporočilo za medije

Sreda, 11. februar 2009

Novo poročilo: Biotehnoška industrija ponareja podatke o gojenju GS rastlin v Evropi

Bruselj, 10. februar/Ljubljana, 11. februar 2009: Na predvečer objave letnih podatkov, sponzoriranih s strani industrije, novo poročilo organizacije Friends of the Earth razkriva neuspeh gensko spremenjenih rastlin po svetu, ter kaže, kako so prikrojili statistiko, ki prikazuje njihovo širitev v Evropi. [1]

Zadnje poročilo 'Komu koristijo GS rastline?' [2] izpostavlja neskladnosti pri poročanju skupine evropskega biotehničnega lobija EuropaBio glede celotne površine, zasejane z GS rastlinami. [3] Skupina je »napihnila« podatke za leto 2008 za skoraj četrtino, da bi zakrila dejansko zmanjšanje.

Podjetja zavajajoče številke uporabljajo zato, da bi pridelavo gensko spremenjenih rastlin prikazala za bolj razširjeno, kot pa dejansko je. V resnici pa nasprotovanje javnosti in evropske vlade, ki se zavedajo pomena varnosti, povzročajo, da se obseg gojenja GS rastlin v Evropi od leta 2005 vsako leto zmanjšuje, in sicer v celoti za 35%. [4]

Helen Holder, evropska koordinatorica kampanje GSO pri Friends of the Earth, pravi: "Sprejetje GS rastlin v svetovnem merilu bi za industrijo, ki kuje dobiček iz avtorskih honorarjev za patentirana semena in pesticide, pomenilo velik denar, vendar se Evropa upira GS hrani in rastlinam že več kot 10 let."
"Biotehnoška industrija se v poskusu, da bi javnosti vsilila svoje proizvode, oklepa laži. Prišel je čas, da se zaustavijo in se soočijo s porazom genske tehnologije v Evropi."

Anamarija Slabe z Inštituta za trajnostni razvoj, ki sodeluje v projektih FOE, pravi: "GS rastline v svetovnem merilu gojijo na zelo majhnem območju in predvsem v državah, ki ciljajo na trge bogatih držav. Kot je bilo sedaj prepoznano na mednarodni ravni, GS rastline niso v korist malim kmetom in ne prispevajo k zmanjšanju revščine."

Gojenje GSO ostaja le drobec kmetijstva, z GS koruzo, edino odobreno GS rastlino, ki zavzema le 0,2% kmetijskih zemljišč v Evropski uniji [5]. Globalno so GS rastline omejene na peščico držav z visoko industrializiranimi, izvozno usmerjenimi sektorji kmetijstva. Skoraj 90% vseh zemljišč, posejanih z GS rastlinami v letu 2007, je bilo v le 6 državah v Severni in Južni Ameriki, od tega 80% v ZDA, Argentini in Braziliji. Ena sama država – ZDA – je odgovorna za prek 50% svetovnih GS poljščin. V Indiji in na Kitajskem je z GS rastlinami posejanih le 3% ali celo manj kmetijskih zemljišč [6].

Poročilo Friends of the Earth razkriva, kako celo v času, ko prebivalstvo po svetu prizadevajo naraščajoče cene hrane, biotehnoška podjetja poročajo o rekordnih dobičkih zaradi eksponencialnega višanja cen GS semen in pesticidov. Kmete so potisnili v kot v času, ko se število ljudi, ki se povsod po svetu soočajo z lakoto, bliža milijardi. [7]

Navkljub pretiravanju o koristih GSO s strani industrije med prehransko krizo, še vedno ne obstaja nobena komercialna GS rastlina, ki bi imela višji pridelek, bila odporna na sušo ali slanost, imela boljšo prehransko vrednost ali druge koristne lastnosti, ki jih biotehnoška industrija obljublja že dolgo časa. [8]

Uradni podatki glavnih držav pridelovalk – ZDA, Argentine in Brazilije – potrjujejo, da se z gojenjem GS rastlin poraba pesticidov povečuje, vključno z rabo strupenih kemikalij, ki so v nekaterih evropskih državah

prepovedane. To povzroča ogromen porast stroškov za kmete, kot tudi kmetijske, okoljske in zdravstvene težave, ki večinoma prizadenejo revne skupnosti, ki živijo v bližini intenzivnih kmetij z GS rastlinami.

Za več informacij se obrnite na:

Slovenija: Inštitut za trajnostni razvoj (partner v projektu Friends of the Earth Europe): tel. (01) 43 97 465 in 041 725 991, info@itr.si.

Helen Holder, koordinatorka kampanje Friends of the Earth Europe na temo GSO:
tel: +32 2542 6182 in +32 474 857638, helen.holder@foeeurope.org

OPOMBE:

[1] Objava mednarodnega poročila Friends of the Earth prihaja dan pred objavo letnega poročila "Globalno stanje komercialne biotehnologije", ki ga pripravlja s strani industrije sponzorirana mednarodna Služba za pridobitev agri-biotehnoloških aplikacij (ISAAA) in ki predstavlja GS rastline kot ključno rešitev za lakoto in revščino.

[2] "Komu koristijo GS rastline: hranjenje biotehnoloških gigantov, ne pa revnih po svetu" Friends of the Earth International

- Povzetek: http://www.foeeurope.org/GMOs/Who_Benefits/Exec_summary_2009.pdf (v angleškem jeziku)

- Kratko poročilo EU: <http://www.itr.si/gso/infomediji> (v slovenskem jeziku)

http://www.foeeurope.org/GMOs/Who_Benefits/EU_briefing_2009.pdf (v angl.)

- Celotno poročilo: http://www.foeeurope.org/GMOs/Who_Benefits/full_report_2009.pdf (v angleškem jeziku)

[3] <http://www.europabio.org/documents/2008%20Cultivation%20chart.pdf>

Evropsko biotehnološko lobistično združenje je Francijo, ki je prepovedala gojenje GS rastlin v letu 2008, iz svojih izračunov izločilo, tako da so lahko prikazali rast, ne pa dejanskega padca, ki ga je povzročila francoska prepoved.

[4] GS rastline so gojili v sedmih evropskih državah – na Češkem, v Franciji (prenehala v letu 2008), v Nemčiji, na Portugalskem, na Slovaškem, v Španiji in v Romuniji.

http://www.foeeurope.org/GMOs/Who_Benefits/EU_briefing_2009.pdf

[5] ISAAA, 2008. www.isaaa.org/resources/publications/briefs/37/pptslides/default.html - kot poročila

http://www.gmfreeze.org/uploads/GM_crops_land_area_final.pdf

[6] "Komu koristijo GS rastline: hranjenje biotehnoloških gigantov, ne pa revnih po svetu" Friends of the Earth International. Glej opombo [2].

[7] Monsanto je največji svetovni pridelovalec semen in ima na trgu GS semen skoraj monopol. Hkrati trži Roundop, najbolj prodajan herbicid na svetu, ki se uporablja skupaj s semeni RoundupReady. Goldman Sachs je nedavno predstavil projekcijo, po kateri naj bi se Monsantoovi skupni prihodki od leta 2007 do 2010 zvišali za 74 % (z 8,6 na 14,9 milijard ameriških dolarjev). Povprečna cena za sojino seme, najpomembnejšo GS rastlino v ZDA, se je v samo dveh letih od leta 2006 do 2008 zvišala za več kot 50% – s 32,30 na 49,23 dolarja za zasajeno jutro (1 jutro = 40,467 ara). Cena Monsantoove "trojne" koruze naj bi se s 95-100 ameriških dolarjev za vrečo zvišala na vratolomnih 300 ameriških dolarjev za vrečo v letu 2009. Cene na drobno za herbicid Roundup so se zvišale s samo 32 ameriških dolarjev za galono (1 galona = 3,78 litra) v decembru 2006 na 45 ameriških dolarjev za galono leto kasneje, in nato do 75 ameriških dolarjev za galono do junija 2008 – kar je zvišanje cene za 134% v manj kot dveh letih. Monsanto nadzira približno 60% trga za glifosat (aktivna sestavina herbicida Roundup).

[8] Biotehnološka industrija še ni vpeljala niti ene GS rastline, ki bi izboljšala prehransko vrednost, dala večji donos, bila odporna na sušo ali slanost ali druge obljubljene lastnosti. Enako kot prej, biotehnološko kmetijstvo še vedno temelji na 4 rastlinah s samo dvema lastnostma; tolerantnost za herbicide in/ali odpornost na škodljivce. Od 12 GS rastlin, ki čakajo na odobritev za gojenje s strani USDA, je vsaj 5 tolerantnih za herbicid. Dve (koruza in soja) imata dvojno tolerantnost za herbicid, medtem ko so ostale tri (bombaž, lucerna in trava za golf igrišča) tolerantne za en herbicid. Nobena od ostalih nima koristnih novih lastnosti. Tri sorte koruze (2) in bombaža (1), odporne na škodljivce (IR), so minimalne variacije že obstoječih IR rastlin. Papaja, odporna na virus, in soja s spremenjeno vsebnostjo olja sta že odobreni, vendar ju ne gojijo v pomembnejšem obsegu. Nageljni s spremenjeno barvo pa so trivialna uporaba biotehnologije. In končno: koruza, spremenjena tako, da vsebuje nov encim za »lastno predelavo« v etanol, predstavlja potencialno tveganje za človeško zdravje in je glede na ogromne količine koruze, ki je že tako ali tako namenjena za izdelavo etanola, popolnoma nepotrebna »izboljšava«.

[6] "Komu koristijo GS rastline: hranjenje biotehnoloških gigantov, ne pa revnih po svetu" Friends of the Earth International. Glej opombo [2].